

**PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA
Z JĘZYKA KASZUBSKIEGO
KLASY I – VII oraz gimnazjum
Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi
im. Bohaterów Westerplatte
w Kielnie**

Wymagania edukacyjne określono w oparciu o Program nauczania języka kaszubskiego z elementami wiedzy o Kaszubach „Z kaszëbsczim w szkòle” autorstwa T.Czerwińskiej , A.Pająk, L.Sorn z roku 2007 oraz o nową podstawę programową .

Numer dopuszczenia : DKOS-5002-36/06. oraz w oparciu o program Danuty Pioch Gôdóm i piszã pò kaszëbskù ,który jest zgodny z założeniami Podstawy Programowej Kształcenia Ogólnego - Rozporządzenie MEN z dnia 14 II 2017

Spis treści:

- I. Wstęp.
- II. Cele oceniania.
- III. Obszary aktywności podlegające ocenie.
- IV. Zasady oceniania.
- V. Kryteria wymagań dla sześciostopniowej skali ocen.
- VI. Formy sprawdzania wiadomości.

I. Wstęp.

Zajęcia z języka kaszubskiego prowadzone są w wymiarze 2 godzin lekcyjnym , a trzecia godzina przeznaczona jest na praktyczną naukę języka podczas zajęć w terenie lub na wycieczce. Pozwoliło to skonkretyzować i ujednoczyć wymagania w stosunku do uczniów , określić zakres podstawowych wiadomości i umiejętności oraz wymagań na pozostałe oceny. Oceny są jawne, obiektywne, a przede wszystkim motywujące, gdyż misją zajęć kaszubskich jest umożliwienie poznania przez uczniów własnego dziedzictwa kulturowego, pokazanie piękna języka kaszubskiego oraz poczynienie starań w celu zachowania obyczajów i języka przodków. Realizuje się to w systemie zajęć lekcyjnych oraz przez wszelką pozalekcyjną aktywność dziecięcą. Dlatego też wystawiając ocenę trzeba wziąć pod uwagę nie tylko stopień opanowania w mowie i piśmie języka, ale też sukcesy ucznia w konkursach, przeglądach twórczości, oraz pracę w zespole.

Specyfika nauczania j. kaszubskiego oraz jego swoista złożoność i kompleksowa spójność zasad

(tak historycznych jak i leksykalno-gramatycznych) sprawiają, iż niemożliwe jest rozwarstwienie

zasad oceniania na dwa odrębne półrocza. Wyniki osiągnięte przez uczniów w I półroczu mają naturalny, a niekiedy wręcz wiążący wpływ na osiągi oraz oceny końcoworoczne uczniów. Dlatego wyżej opisane rozwarstwienie kłóciłoby się z duchem efektywnego, opartego na logicznych dydaktycznych i merytorycznych zasadach nowoczesnego nauczania.

II. Ocenianie osiągnięć uczniów w zakresie języka kaszubskiego ma na celu :

- zmierzenie wyników pracy ucznia,
- ujawnienie jego osiągnięć i braków,
- zmotywowanie i wspieranie w dalszej pracy,
- docenienie jego wysiłków w zakresie poznania dziedzictwa kulturowego i opanowania w mowie i piśmie podstaw języka kaszubskiego,
- dostarczenie rodzicom informacji o zdolnościach , predyspozycjach i trudnościach dziecka,
- ukierunkowanie dziecka pod względem dalszego rozwoju jego zdolności i zainteresowań,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia i korekty organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.

III. Kontroli i ocenie podlegają:

- zaangażowanie,
- aktywność,
- wysiłek wkładany w wywiązywanie się z obowiązków,
- chęć do pracy,
- własna praca,
- wypowiedzi ustne,
- rozumienie i czytanie tekstu,
- wygłaszanie tekstu z pamięci,
- pisemne prace uczniów,
- osiągnięcia uczniów w konkursach językowych i twórczości kaszubskiej.

IV. Zasady oceniania:

1. Wymagania edukacyjne i system oceniania są znane uczniom, rodzicom i nauczycielom.
2. Ocena jest jawna i uzasadniona.
3. Na bieżąco zapisuje się oceny w dzienniku.
4. Uczeń jest sprawdzany w zakresie czterech sprawności językowych:
 - a) czytanie
 - b) rozumienie ze słuchu
 - c) mówienie
 - d) pisanie
5. Preferuje się wszystkie formy ustnych wypowiedzi i wykorzystanie słownictwa w praktyce.
6. Uczniowie mają obowiązek prowadzenia zeszytu i gromadzenia materiałów otrzymanych na lekcjach.
7. Ocenie podlega pozalekcyjna kaszubska działalność dziecka.
8. Nauczyciel może nagrodzić dziecko za nadobowiązkowe przygotowanie materiałów na lekcje.

System oceniania w klasach I – VII oraz gim. jest zgodny z wewnątrzszkolnym systemem oceniania i składa się z następującego zestawu ocen:

1. W klasach I – III:
 - ocenę śródroczną i końcowo roczną stanowi ocena opisowa,

6-wspaniale - otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności ponadpodstawowe i potrafi bez pomocy nauczyciela posługiwać się nimi i rozwiązywać zagadnienia programowe w sposób twórczy, wykazuje się wiedzą pozaszkolną, bierze udział w konkursach,

5-bardzo dobrze- otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności w stopniu bardzo dobrym, pracuje samodzielnie, bez pomocy nauczyciela posługuje się treściami dydaktycznymi i wykazuje twórczą aktywność w trakcie zajęć,

4-dobrze- uzyskuje uczeń pracujący systematycznie, czasami korzystający z pomocy nauczyciela, który opanował wiadomości i umiejętności w stopniu dobrym i radzi sobie w miarę samodzielnie z sytuacjami edukacyjnymi,

3-umiarkowanie- otrzymuje uczeń, który opanował treści podstawowe w stopniu dostatecznym i często korzysta z pomocy nauczyciela,

2-słabo- uzyskuje uczeń, który pracuje wolno i bardzo często korzysta z pomocy nauczyciela w rozwiązywaniu podstawowych treści edukacyjnych,

1-niezadowolająco- otrzymuje uczeń, który nawet z pomocą nauczyciela nie radzi sobie z podstawowymi sytuacjami dydaktycznymi, wykazuje negatywny stosunek do zajęć edukacyjnych, lekceważy pracę szkolną pomimo pomocy, którą okazuje mu nauczyciel.

Oznaczenia cyfrowe będą umieszczane w dziennikach, zeszytach. Ocena jest jawna zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (opiekunów prawnych).

Prace pisemne oceniane są punktowo. Punkty przeliczane są na procenty a następnie na oceny szkolne zgodnie z przyjętą w WSO skalą.

2. W klasach IV-VIII i gim. ocena wyrażona jest w formie cyfrowej od 1 do 6 zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania.

Prace pisemne oceniane są punktowo. Punkty przeliczane są na procenty a następnie na oceny szkolne zgodnie z przyjętą w WSO skalą.

Sposób wystawiania oceny:

96% - 100% celujący

86% - 95% bardzo dobry

70% - 85% dobry

50% - 69% dostateczny

31% - 49% dopuszczający

0% - 30% niedostateczny

V. Kryteria wymagań przy stawianiu ocen uczniom w klasach I–III

Ocenę celującą - 6 otrzymuje uczeń , który:

- wyróżnia się aktywnością ,pracowitością i motywacją do nauki ,
- czyta poprawnie i płynnie dłuższe teksty,
- stara się układać kilkuzdaniowe wypowiedzi na temat tekstu,
- zapisuje z pamięci proste wyrazy w języku kaszubskim,
- uczestniczy i odnosi sukcesy w pozaszkolnych konkursach językowych i artystycznych,
- przygotowuje dodatkowe materiały na zajęcia.

Ocenę bardzo dobrą – 5 otrzymuje uczeń , który :

- rozumie proste teksty w języku kaszubskim,
- układa jednozdaniowe wypowiedzi na temat tekstu,
- wygłasza z pamięci krótkie wiersze,
- czyta poprawnie proste i krótkie teksty,
- bezbłędnie przepisuje tekst,
- samodzielnie wyszukuje w tekście rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki,

Ocenę dobrą - 4 otrzymuje uczeń, który :

- rozumie polecenia nauczyciela,
- odpowiada prostymi zdaniami na pytania nauczyciela,
- wygłasza z pamięci fragment wiersza, piosenki,
- przepisując prosty tekst popełnia drobne błędy,
- rozpoznaje w tekście rzeczowniki i czasowniki,
- zna większość słów objętych kręgami tematycznymi i stara się prawidłowo je wymawiać,
- tekst czyta wyrazami.

Ocenę dostateczną - 3 otrzymuje uczeń, który :

- rozumie pojedyncze wyrazy,
- zna głoski kaszubskie ,ale nie zawsze poprawnie je artykułuje,
- czyta poprawnie dłuższe wyrazy,
- bezbłędnie przepisuje wyrazy,
- zna słowa i melodię tylko fragmentu piosenek,
- opanował podstawowe słowa z kręgów tematycznych,
- wyszukuje rzeczowniki spośród zbioru różnych wyrazów.

Ocenę dopuszczającą - 2 otrzymuje uczeń, który :

- z pomocą nauczyciela czyta wyrazy,
- przepisuje bezbłędnie tylko proste wyrazy,
- wyrazem odpowiada na pytanie nauczyciela,

- rozpoznaje głoski kaszubskie , prawidłowo wymawia tylko niektóre wyrazy,
- przy pomocy nauczyciela spośród zbioru rzeczowników wyodrębnia nazwy ludzi, zwierząt i rzeczy,
- z pomocą nauczyciela łączy wyrazy w pary, dobiera podpisy do ilustracji , wyszukuje wyrazy z odpowiednimi głoskami kaszubskimi,
- włącza się w zbiorowy śpiew piosenek.

Ocenę niedostateczną - 1 otrzymuje uczeń, który :

- nie wykazuje chęci pracy na zajęciach,
- nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności,
- nie jest w stanie , nawet przy pomocy nauczyciela wykonać zadań. o niewielkim stopniu trudności.

Kryteria oceniania w klasach IV-VII i w gimnazjum

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- aktywnie włącza się w działalność zmierzającą do poznania i propagowania kaszubszczyzny
- dość sprawnie posługuje się wiedzą i umiejętnościami objętymi programem,
- potrafi zapisać z pamięci krótkie teksty objaśniając zasady pisowni,
- samodzielnie formułuje ustnie dłuższą wypowiedź na określony temat,
- czyta wyraziście , poprawnie językowo nowy tekst,
- wykazuje aktywną postawę twórczą,
- osiąga sukcesy w pozaszkolnych konkursach „Rodna Mowa” i przeglądzie twórczości kaszubskiej i zajmuje w nich czołowe miejsca na szczeblu szkoły i poza nią,

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń , który:

- zna duży zasób słów i wiadomości z poznanych kręgów tematycznych,
- formułuje wypowiedź na dany temat,
- tłumaczy teksty z języka kaszubskiego na język polski i odwrotnie bez posługiwania się słownikiem zachowując poetykę tekstu,
- płynnie i wyraziście czyta tekst stosując odpowiednią intonację i wymowę głosek,
- umie samodzielnie opowiedzieć treść tekstu,
- dokonuje charakterystyki postaci,
- odmienia rzeczowniki i czasowniki wg wzoru,
- uczestniczy w konkursach językowych i przeglądach artystycznych,
- prezentuje część artystyczną w czasie szkolnych uroczystości kaszubskich,
- potrafi pięknie zaśpiewać pieśni kaszubskie i zatańczyć poznane tańce.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń , który:

- potrafi w miarę poprawnie przeczytać dłuższy tekst,

- stosuje w wypowiedzi zdania złożone w poprawnej składni,
- wyszukuje fragmenty tekstu odpowiadające na pytania nauczyciela,
- formułuje dwu – trzyzdaniową wypowiedź na dany temat,
- potrafi prowadzić dialog w języku kaszubskim,
- pamięciowo opanowuje tekst, wiersz, słowa piosenki,
- zna zjawisko jotacji, labializacji i kaszubienia,
- podejmuje próby układania pisemnej wypowiedzi,
- recytuje, interpretuje teksty kaszubskie,
- posiada znaczny zasób wiedzy i słownictwa , stara się je stosować w żywej mowie kaszubskiej.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń , który:

- dokonuje czytelnych zapisów w zeszycie,
- czyta krótkie teksty ,
- układa pytania i odpowiada na pytania nauczyciela,
- próbuje prowadzić dialog uwzględniając typowe sytuacje komunikacyjne w życiu codziennym,
- pisze proste teksty w języku kaszubskim przy pomocy słownika,
- zna podstawowy zasób słownictwa,
- opanowuje pamięciowo fragmenty wierszy,
- umie zaśpiewać popularne piosenki po kaszubsku,
- rozpoznaje w tekście części mowy .

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- prowadzi zeszyt przedmiotowy z czytelnymi zapisami poszczególnych lekcji,
- z pomocą nauczyciela czyta krótkie fragmenty tekstu,
- wyszukuje w teście pojedyncze wyrazy jako odpowiedź na pytanie,
- ma pewne braki w opanowaniu podstawowego słownictwa,
- poprawnie przepisuje tekst,
- uzupełnia tekst z lukami,
- w miarę możliwości angażuje się w zajęcia,
- wypowiada się wyrazami i prostymi zdaniami,
- potrafi poprawnie zaśpiewać część piosenki.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiedzy i umiejętności na poziomie wymagań koniecznych,
- nie potrafi ,nawet przy pomocy nauczyciela ,wykonać zadania o małym stopniu trudności,
- nie przejawia chęci eliminacji braków,
- jest bierny na zajęciach

VI. Formy sprawdzania wiadomości:

a). Ustne

- odpowiedzi ustne (konwersacja, dialogi, odpowiedzi na pytania, opowiadanie, czytanie, recytacja, streszczenie ...)
- aktywność na lekcjach
- śpiew piosenek

b). Pisemne

- sprawdziany leksykalne
- kartkówki
- ćwiczenia gramatyczne
- wypracowania (list, dialog, opis)
- odpowiedzi na pytania

Opracowali nauczyciele języka kaszubskiego;
Ludwika Krause-Oczk
Justyna Rosinke